

De leden van de Vaste Kamercommissie
voor Economische Zaken, Landbouw en Innovatie
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

De Meern, 6 februari 2012

Betreft: Motie nr. 52 aanbestedingswet

Geachte leden,

Naar aanleiding van het debat over de aanbestedingswet op 01 en 02 februari j.l. en specifiek de daarbij ingediende motie nr. 52 van het lid Verhoeven m.b.t. TenderNed berichten wij, aanbieders van aanbestedingsplatformen, u als volgt.

De ingediende motie nr. 52 verzoekt de regering voor de diensten uit de tweede fase van TenderNed een marktconforme prijs te vragen zodat private initiatieven niet onnodig uit de markt worden gedrukt.

Motie nr. 52 pleit er derhalve voor om de verschillende innovatieve en bewezen elektronische aanbestedingsplatformen, welke gelijksoortige diensten aanbieden als TenderNed in fase 2, een reële overlevingskans te bieden. Dat kan alleen als TenderNed fase 2 niet gratis aan aanbestedende diensten wordt aangeboden. Gezonde marktwerking biedt op korte- en lange termijn meer waarborging voor een goede dienstverlening en innovatie met goede prijsstelling dan het creëren van een monopolist. Aanbestedende diensten, maar ook ondernemers die diensten aan de overheid aanbieden, zijn hiermee op korte- en lange termijn het meest gediend!

In de reactie op deze motie gaf de Minister aan dat hij van mening is dat de 2e fase van TenderNed een verantwoordelijkheid is van de overheid en onderstreept het belang dat marktinitiatieven kunnen blijven bijdragen aan de innovatie hetgeen middels de koppelvlakken geborgd zou zijn.

Van essentieel belang in de argumentatie is om stil te staan bij het onderscheid tussen fase 1 en 2 van TenderNed en de huidige marktsituatie.

Fase 1: Publiceren van aankondigingen

TenderNed als nationaal platform voor het aankondigen van aanbestedingen. Deze verplichting is weergegeven in de aanbestedingswet.

Fase 2: Elektronisch aanbesteden

Het volledige proces van elektronisch aanbesteden waaronder het aanmelden, digitaal uitwisselen van gegevens, indienen van bedrijfsgegevens en inschrijvingen door ondernemingen en het beoordelen van deze gegevens. Omtrent deze functionaliteit zijn aanbestedende diensten vrij in de keuze van systeem en kunnen naast TenderNed gebruik maken van de aanwezige marktinitiatieven.

Context

In geen enkel Europees land is er wetgeving of praktijk welke het gebruik van een dergelijk (geavanceerd) platform voor de overheid voorschrijft. Omdat dergelijke platformen duidelijk toegevoegde waarde bieden, zijn er sinds 2000 in Europa een 20-tal commerciële platformen ontwikkeld welke deze diensten verzorgen. In Nederland zijn er 4/5 van deze platformen in gebruik. Meer dan 250 aanbestedende diensten zoals ministeries, gemeenten, waterschappen, zbo's en universiteiten maken er al met succes gebruik van (en zijn betrokken geweest bij de ontwikkeling ervan), evenals tienduizenden ondernemers die al voor tientallen miljarden euro's aan offertes hebben ingediend. Aanbestedende diensten betalen deze platformen een vergoeding; de platformen concurreren onderling hetgeen de prijs en kwaliteit sterk ten goede is gekomen in een inmiddels volwassen branche. Ondernemers maken daarbij gratis gebruik van deze platformen en diens servicedesks. Er zijn in Nederland inmiddels een kleine 100 medewerkers in deze branche werkzaam.

☞ De huidige marktsituatie (NL en EU) laat zien dat het hier om een branche gaat met normale marktwerking waarbij geen sprake is van een specifieke situatie wat onder overheidsverantwoordelijkheid zou (moeten) vallen.

☞ Het door TenderNed aangeboden koppelvlak heeft betrekking op fase 1 (en niet op fase 2). Dit betreft het vanuit de marktplatformen publiceren van de aankondiging naar TenderNed. Door dit koppelvlak kunnen aanbestedende diensten een aanbesteding in een marktplatform voorbereiden en voor publicatie automatisch doorzenden naar TenderNed. Hiermee wordt dubbel invoerwerk vermeden en komen toch alle aankondigingen terecht op TenderNed. De marktplatformen beschikken reeds over dit soort koppelingen met TED en aanbestedingskalender.

☞ Deze motie gaat over fase 2, hiervoor zijn op dit moment geen koppelvlakken beschikbaar noch voorzien. Daarbij zien wij ook geen mogelijkheden voor koppelvlakken die de marktpositie van de marktinitiatieven zou kunnen versterken t.o.v. TenderNed zoals gesuggereerd door de Minister in relatie tot motie nr. 52.

Het uitgangspunt van zowel de Minister als de wijze waarop e.e.a. is meegenomen in de aanbestedingswet is dat functionaliteit omtrent "fase 2" ook verzorgd kan worden door marktinitiatieven. Derhalve is voorzien dat een aanbestedende dienst de keuze heeft tussen TenderNed en enkele marktsystemen voor afwikkeling van het fase 2 deel van een digitale aanbesteding.

Dit gegeven valt moeilijk te rijmen met de (zeer recentelijke) stellingname dat fase 2 een overheidsverantwoordelijkheid zou zijn en de gevolgtrekking dat e.e.a. daarom kosteloos moet worden aangeboden. De logische consequentie van deze middels de aanbestedingswet beoogde marktwerking is dat deze diensten door de overheid niet kosteloos moet worden aangeboden. TenderNed zou, zoals gesteld in motie nr. 52, een marktconform tarief moeten vragen voor de diensten van fase 2.

- ☞ Een marktconforme prijs voor de diensten van fase 2 doet niets af aan:
- ☞ de kwaliteit van de dienstverlening van TenderNed;
- ☞ de eventuele verantwoordelijkheid van de overheid m.b.t. elektronisch aanbesteden;

- ☞ de toegankelijkheid van aanbestedende diensten tot TenderNed;
- ☞ en heeft in het geheel niets te maken met de toegankelijkheid van ondernemers tot aanbestedingen omdat TenderNed en de marktplatformen ondernemers geen vergoeding vragen voor het gebruik ervan.

De minister ontraadt de motie vanwege het feit dat *“de overheid anders te kort zou schieten, ook in de dienstverlening aan bedrijven om het mogelijk te maken dat zij op een goede wijze deel kunnen nemen aan aanbestedingen.”*

De minister creëert met zijn argumentatie een voorstelling dat ondernemers belemmerd zouden worden in de goede toegang tot een aanbesteding wanneer er een marktconforme prijs gevraagd zou worden aan de aanbestedende dienst voor het gebruik hiervan.

- ☞ Deze voorgestelde marktconforme kostprijs is voor rekening van de aanbestedende dienst en niet voor de deelnemende ondernemer. Ondernemers kunnen derhalve onverminderd kosteloos gebruik maken van TenderNed.

- ☞ Men zou zich kunnen afvragen of de toegankelijkheid van aanbestedende diensten wordt verminderd met het instellen van een vergoeding. Het feit dat het om een marktconforme vergoeding gaat neemt dit eventuele bezwaar ook weg. Dit blijkt onder meer uit het grote aantal aanbestedende diensten en ondernemers dat nu al van de marktplatformen gebruik maakt waarbij de aanbestedende diensten daar een vergoeding voor betalen.

De regering ziet het als haar taak om zorg te dragen voor een deugdelijk systeem omtrent elektronisch aanbesteden. Deze zelfverkleerde verantwoordelijkheid is op zichzelf geen gerechtvaardigde reden om een dergelijke dienst kosteloos aan te bieden. Het is meer dan gebruikelijk dat wanneer een overheid een product of dienst aanbiedt deze aangeboden wordt tegen een daarbij passend tarief. Denk hierbij aan zaken als een paspoort, vergunning, verklaringen omtrent gedrag, uitsneden bevolkingsregister, etc. Legio voorbeelden van verantwoordelijkheden van de overheid uit de praktijk waarvoor kosten in rekening worden gebracht. Het feit dat er marktinitiatieven zijn die een dergelijke product of dienst al aanbieden maakt het doorgaans juridisch gezien zelfs noodzakelijk om hier een kostprijs voor te rekenen.

Kortom, motie nr. 52 heeft alleen invloed op het realiseren van een normale concurrentie positie van TenderNed fase 2 richting marktinitiatieven en zo het creëren van een “level playing field”. De motie doet inhoudelijk niets af aan de toegevoegde waarde van TenderNed of voorliggende aanbestedingswet. Een “level playing field” markt zal prijs, kwaliteit, service en innovatie op het gebied van elektronisch aanbesteden beter garanderen dan het creëren van een monopolist. De aanbestedingswet voorziet in deze marktwerking, dit is echter een “wassen neus” wanneer TenderNed kosteloos wordt aangeboden.

Het is vanzelfsprekend dat men niet van normale marktwerking kan spreken wanneer een product wettelijk gezien deels verplicht wordt en verder volledig gratis wordt aangeboden t.o.v. soortgelijke commerciële producten. Een dergelijke monopoliepositie van TenderNed zullen marktinitiatieven normaliter niet kunnen overleven en verstoort derhalve de marktwerking. De gewenste innovatie

van de marktinitiatieven en gewenste keuzemogelijkheid van aanbestedende diensten verdwijnt hiermee.

Het, zoals in het debat besproken, na 2 jaar evalueren van de marktpositie van TenderNed t.o.v. de marktinitiatieven zal aanbestedende diensten, ondernemers noch de marktinitiatieven soelaas bieden. Op dat moment is het spreekwoordelijke kalf reeds verdrongen en is er al onherstelbare schade aangebracht.

Bij aanneming van de motie is dit risico minder aan de orde. Door een marktconforme vergoeding te rekenen voor het gebruik van fase 2 kan over 2 jaar geëvalueerd worden hoe het digitale landschap zich ontwikkeld heeft m.b.t. de doelstellingen zoals vrijheid van keuze in systeem, vernieuwing en innovatie. Vervolgens kan, wanneer dit vanuit de evaluatie nodig wordt geacht, bijsturing plaatsvinden.

Een markt van 4/5 systemen, waaronder TenderNed, die op gezonde wijze met elkaar concurreren op basis van prijs, kwaliteit, service en innovatiekracht is uiteindelijk in het belang van alle gebruikers; aanbestedende diensten en ondernemers en is onontbeerlijk voor een goede doorontwikkeling van de nog relatief nieuwe discipline 'elektronisch aanbesteden'.

Het aannemen van motie nr. 52 van het lid Verhoeven is van essentieel belang voor het realiseren van deze marktwerking, professionaliteit en innovatie in het speelveld van het elektronisch aanbesteden in Nederland.

Hoogachtend,

Patrick Huisinga, ProjectNed

Marijn de Leeuw, Complete Tender Management

Jan Siderius, Negometrix

